

17 Mart 2020

Hükümet, Birleşik Krallık'taki (UK) COVID-19 pandemisini yönetmek için bir dizi ek halk sağlığı önlemleri gerekebileceğini belirtmiştir. Şuan ki durum (17 Mart 2020 itibariyle), Hükümet'in "kontrol altına alma, geciktirme, araştırma ve azaltma" eylem planına genel bir bakış da dâhil olmak üzere ekte özetlenmiştir.

Etik hususların aşağıdaki incelemesi, bunlara halk sağlığı,¹ dayanışma² ve küresel sağlık acil durumlarında araştırma³ ile ilgili olanlar da dâhil olmak üzere Nuffield Biyoetik Konseyi tarafından yürütülen bir dizi derinlemesine araştırmanın bulgularından yararlanmaktadır. COVID-19 araştırmasıyla ilişkili etik hususlar hakkında daha fazla yorum için Nuffield Konseyi'nin *The ethical imperative of preparedness (Hazırlıklı olmanın etik zorunluluğu)* bloğuna bakınız.⁴

Özet

Halk sağlığı önlemleri aşağıdaki etik ilkeleri dikkate alması gerekir:

- Müdahaleler kanıta dayalı ve orantılı olmalıdır. Uygulanmakta olan müdahalelerin amaç(lar)ı ve bu müdahalelerin temelini oluşturan bilim, değerler ve yargılar topluma açıkça iletilmelidir.
- İnsanların yaşamlarına müdahale ve zorlama, aranan amaca ulaşmakla tutarlı olarak mümkün olan minimum düzeyde olmalıdır.
- İnsanlara saygıya değer, ahlaki açıdan eşit muamele edilmelidir. Bireylerden toplumun iyiliği için fedakârlık yapmaları istenirken, karantina ve kendini izole etme gibi müdahalelerin uygulanmasında bireylere olan saygı asla unutulmamalıdır.

Tercüme: Ayşenur Daldaban

- Dayanışma: uluslararası düzeyde, hükümetler arasında; müdahale masraflarını üstlenenler için devletten gelen destekte; işletmeler tarafından onların kurumsal sosyal sorumluluklarını nasıl uyguladıkları konusunda; ve bireysel düzeyde, günlük yaşamdaki salgına hepimizin verdiği yanıt şeklinde çok önemlidir.

Nuffield Council on Bioethics tarafından yayınlandı.

28 Bedford Square, London WC1B 3JS

www.nuffieldbioethics.org

DEVLETLER İÇİN ETİK HUSUSLAR

Müdahalelerin Orantılılığı, Verimliliği ve Gerekliliği

Hükümetin koronavirüs eylem planının bir parçası olarak kabul edilenler veya halihazırda uygulananlar da dahil olmak üzere birçok halk sağlığı müdahalesi, ya başkalarının çıkarlarını korumak ya da daha geniş kamu yararı için bireylerin özel çıkarlarına devlet tarafından müdahale edilmesini içerir. Çatışan çıkarlar arasındaki bu tür ikilemler zor etik soruları gündeme getirir. Kişisel özgürlüklere müdahale eden girişimler, hem elde etmeyi amaçladıkları iyiliğe atıfta bulunarak (Hükümetin sağlık hedeflerinin kesin niteliğine ilişkin açıklık dahil) hem de olası verimliliklerini destekleyen kanıtlara atıfta bulunarak dikkatli ve şeffaf bir şekilde gerekçelendirilmelidir.

Birçok halk sağlığı önleminin uygulanmasında yer alan maliyetler, kişisel özgürlüklere müdahalenin bireyler üzerinde önemli sosyal, ekonomik ve sağlık etkileri olduğunda (kendini izole etmekten kaynaklanabilecek önemli gelir kayıplarında olduğu gibi) ve/veya bu

müdahalelerin yararının zaman zaman bu olumsuz etkileri yaşayanlardan ziyade başkaları için olabileceği durumlarda özellikle zor bir hal almaktadır. **Genel bir prensip olarak, uygun halk sağlığı hedeflerine ulaşmaya çalışırken, devlet insanların özel hayatlarındaki ve seçimlerindeki müdahale veya zorlama derecesini mümkün olduğunca en aza indirmelidir.**

Herhangi bir müdahale, elde edilmesi amaçlanan etkiyle orantılı olmalıdır. Müdahalenin istenen amaca ulaşmada etkili olacağına dair sağlam kanıtlar, müdahalenin belirli bir sağlık tehdidinde orantılı bir yanıt temsil ettiğini göstermede önemlidir. Bu tür kanıtların yokluğunda, gerekli görülen müdahalelere bir kanıt toplama programı eşlik etmelidir. Uygulamalar ne kadar müdahaleci olursa, gerekçe o kadar güçlü olur ve gereken kanıtlar o kadar net olur. Örneğin, zorunlu karantina veya insanlardan evlerinde uzun süre 'kendilerini izole etmelerini' istemek, insanları iyi hijyen yapmaya ve el sıkışma gibi doğrudan temastan kaçınmaya teşvik etmekten önemli ölçüde daha müdahalecidir ve bu nedenle daha fazla gerekçe gerektirir. Daha az müdahaleci araçların etkili olması muhtemelse müdahaleci önlemlerin orantılı olması olası değildir.

Temas takibi, doğrulanmış hastalığı olan kişilerin izolasyonu ve teşhis edilmiş hastalarla yakın teması olanların karantinası, bulaşıcı hastalık salgınlarına yanıt vermek için köklü ve kanıta dayalı halk sağlığı önlemleridir.⁵ Bu nedenle, mevcut COVID-19 pandemisi gibi salgınlarda kullanımları, ilgili bireyler üzerindeki etkilerine rağmen kolayca gerekçelendirilebilir. Etkili bir aşı olmadığında, bunlar salgınları kontrol altına almak için mevcut olan tek yöntemlerdir. Bununla birlikte, Çin'in Hubei eyaletinde ve İtalya ve İspanya gibi diğer ülkelerde olduğu gibi, tüm şehirleri veya bölgeleri kapatmanın etkileri hakkında bugüne kadar çok az kanıt vardır veya hiç kanıt yoktur. Bu tür müdahaleler, çok sayıda sağlıklı bireyin yanı sıra halihazırda hasta olan veya bilinen vakalarla yakın temas yoluyla enfeksiyon riskini arttıran kişiler için geçerli olması bakımından standart karantina uygulamasının çok ötesine geçmektedir. Çin'deki yetkililerin virüsü kontrol altına alma taahhüdünü överken, Çin'deki bir Dünya Sağlık Örgütü temsilcisinin bu tür "tecritleri" eşi benzeri görülmemiş" ve mevcut tavsiyelerin ötesinde olarak tanımladığı belirtildi.⁶ Bu tür tecritlerin etkisini değerlendirmek için tasarlanan araştırmalar, zihinsel sağlık, iş ve geçim kaynakları gibi alanlarda hem verimliliklerini hem de sosyal maliyetlerini ve dolayısıyla gelecekteki kullanımlarının orantılılığını belirlemeye yardımcı olmada çok önemli olacaktır.⁷

Kişisel özgürlükler üzerindeki olası etkiyi göz önünde bulundurmanın yanı sıra, iş üzerindeki önemli etkinin kapsamı ve dolayısıyla insanların geçim kaynakları (özellikle durumu belirsiz olanlar için) da dahil olmak üzere, müdahalenin orantılılığı göz önünde bulundurulurken potansiyel olarak etkili müdahalelerin diğer olumsuz etkileri de dikkate alınmalıdır. Acil durumlarda, doğrudan acil durumdan kaynaklanan sorunların (bu durumda COVID-19'un sağlık etkileri) mevcut sorunun nedenlerine göre otomatik olarak önceliklendirilmesi riski vardır. Acil duruma tepki olarak müdahalelerin orantılılığı hakkında kararlar verirken, hükümetlerin diğer, genellikle eşit derecede acil olan ihtiyaçları da göz önünde bulundurmaları önemlidir. İngiltere'nin Kamu Sağlığı İdaresi Başkanı Chris Whitty, mevcut hane halkı izolasyonu ve gereksiz sosyal temastan kaçınma yaklaşımının önemli bir bölümünün, Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sistemi üzerindeki baskıyı azaltmak ve sağlık hizmetlerinin bunalmasından kaynaklanan 'COVID-19 ile ilgili olmayan nedenlerden kaynaklanan ölümler' riskinden kaçınmak olduğunu vurguladı.

Hükümetin eylem planının Gecikme aşamasındaki olası müdahaleler göz önüne alındığında bir dizi zorlu ikilem ortaya çıkmaktadır. Okulların kapatılması sadece çocukların eğitimini bozmakla kalmaz – bazıları için, gelecekteki kariyer seçeneklerini etkileyen sınavlar için kritik bir zamanda – aynı zamanda birçok ebeveynin çocuk bakım sorumlulukları nedeniyle çalışamaması da işgücü üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu da Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sistemi ve sosyal bakım da dahil olmak üzere kilit hizmetlerde ciddi personel sıkıntısına yol açabilir. Alternatif olarak, büyük ebeveynlerin çocuk bakımı sorumluluklarını üstlenmesine neden olabilir – yaşlı insanlar virüsten ciddi bir hastalığa yakalanma riski en yüksek olanlar olsa bile. Yaşlı insanlara evde kalmalarını ve sosyal temastan kaçınmalarını tavsiye etmek veya bakım evlerine gelen ziyaretçilere yasak koymak, kolay incinebilir grupların enfekte olma riskini azaltabilir – ancak özellikle bu tür kısıtlamalar uzun bir süre devam ederse, insanların ruh sağlığı ve genel refahı açısından önemli sonuçlar doğurabilir.⁸ Bu, sosyal bakım sisteminde yaşanması muhtemel baskılar ve (kişisel ve toplumsal dayanışmanın teşvik edilmesine rağmen, aşağıda açıklandığı gibi) bazı kolay incinebilir bireylerin kendilerini yeterli destek ve sosyal temas olmadan bulabilecekleri riskler göz önüne alındığında özellikle endişe vericidir. Bu tür sonuçlar, önerilen faydaların gerçekten acının

azaltılmasına ne ölçüde katkıda bulunacağını belirlemede risk - fayda analizinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Kamusal gerekçelendirme ve güvenin sürdürülmesi

Önerilen önlemler için halkın desteğini korumakta **güven** esastır: böyle bir güven olmadan, bu önlemlere uyumun düşük olması muhtemeldir. **Hükümetler adına açık ve güvenilir kamu iletişimi, alınan kararlar için şeffaf ve ikna edici gerekçeler sunmak, bu güvenin yaratılmasına ve sürdürülmesine yardımcı olmada özellikle önemlidir.**⁹ Bir grup bilim insanı¹⁰ tarafından Hükümet politikasına getirilen son zorluklar, açık bir kamusal gerekçelendirmenin önemini vurgulamaktadır – örneğin, uzman komiteler tarafından sağlanan tavsiyeyi destekleyen modelleme varsayımlarını yayınlamaya ve neyin bilinip neyin bilinmediği ve ilgili zor ikilemlere nasıl yaklaşıldığı konusunda dürüst olmak.

Bu tür bir kamusal gerekçelendirmenin önemli bir kısmı, "COVID-19"a karşı sürü bağışıklığının Hükümet politikasının bir amacı mı yoksa sadece bir yan etkisi mi olduğu konusundaki belirsizlikten kaynaklanan endişelerle gösterildiği gibi, Hükümetin halk sağlığı stratejisinin genel amaçlarına açıklık getirmektedir.¹¹ Sağlık hizmetleri üzerindeki baskılar, bakımı önceliklendirirken veya kaynakları pay ederken kaçınılmaz hale gelirse, karar vericilerin kamuya açık olarak haklı görülebilecek kısıtlı sağlık kaynaklarını tahsis etmek için adil ve tarafsız kriterler geliştirmeleri de aynı şekilde önemli olacaktır.¹²

Adil ve saygılı muamele

Halk sağlığı müdahalelerinin tanıtılma ve yönetilme şekli de etik açıdan önemlidir. Bazı durumlarda insanların özgürlüklerini kısıtlamak orantılı olsa da (genişletilmiş karantina gibi oldukça sert şekillerde bile), bu, bireyler (**diğerleri ile eşit ahlaki değere sahip**) olarak **onlara saygı gösterecek** şekilde yapılmalıdır. Kişisel düzeyde, bu, devlet adına hareket edenler ve ilgili bireyler arasında nezaket ve dürüst, saygılı bir iletişim gerektirir. Ayrıca, özgürlüğünden etkin bir şekilde mahrum kalanların başka şekillerde sorun yaşamamasını sağlamak da devletin görevidir. Wuhan'dan döndükten sonra karantinaya alınan bir grup Birleşik Krallık vatandaşı tarafından DSÖ personeline ve Arrowe Park'taki diğerlerine gösterilen takdir, hem kişisel düzeyde hem de halkın güvenini kazanmada ne kadar önemli

olduğunu gösterdi.¹³ İnsanlara saygılı davranmak ayrıca, salgının gelişimi ve bireylere yönelik potansiyel riskler hakkında net ve zamanında bilgi vermeyi, halk sağlığı önlemlerinin açıkça kapsamadığı durumlarda kendi yaşamlarının yürütülmesi (örneğin sosyal etkileşim hakkında) hakkında seçimler yapmalarını sağlamayı içerir.

Dayanışma: sorumlulukların paylaşılmasını sağlamak

Devletin, başkalarını korumak için sorumluluk alması istenenlerin (örneğin, küçük belirtilerle kendini izole etme) maddi olarak sorun yaşamamalarını sağlayacak şekilde desteklenmesini sağlamak amacıyla dayanışma içinde kurulmuş güçlü bir görevi vardır. Bu ahlaki görev, insanların faturalarını ödemeyi göze alamadıkları takdirde, önerilen kısıtlamalara uyma olasılıklarının düşük olduğu pratik düşünce ile güçlendirilmiştir.

Kendini izole ettiği için çalışamayanların günlük yaşam giderlerini karşılayabilmelerinin sağlanması son meclis tartışmalarında önem kazanmıştır.¹⁴ Buna karşılık Hükümet, hastalığın ilk gününden itibaren (dördüncü günden ziyade) yasal hastalık ücretinin (YHÜ) ödeneceğini; şu anda hasta olmasalar bile kendi kendini izole edenlerin uygun olması gerektiğini; ve Evrensel Kredinin YHÜ için uygun olmayan işçilere ödeneceğini duyurdu.¹⁵ Bununla birlikte, bu faydaların yeterliliği konusunda endişeler dile getirilmiştir, bu da çoğu zaman ilgililer için normal kazançların çok altında kalacaktır. Kampanya yürütenler, özellikle bazı bankaların COVID-19 nedeniyle ipotek ödemelerini karşılayamayan ev sahiplerine ipotek ‘tatili’ teklif etme eylemleri ışığında, kira dondurma ve tahliyeden korunma da dahil olmak üzere kolay incinebilir özel kiracıları korumak için daha fazla önlem alınması yönünde çağrıda bulunuyor.¹⁶ Mülteciler ve belgesiz göçmenler gibi COVID -19'un etkilerine karşı özellikle kolay incinir olabilecek diğer kişilerin ihtiyaçları da göz önünde bulundurulmalıdır.¹⁷

İnsanların restoranlar, sinemalar, tiyatrolar, barlar ve kulüpler gibi yakın sosyal temasın kaçınılmaz olduğu herhangi bir yerden uzak durmaları için verilen en son tavsiyeler ışığında, özellikle bu işletmelere doğrudan kapatma talimatı verilmediğinden, sigortaları üzerinde hak talep etmelerini sağlamış olabileceğinden, iş üzerindeki etkisi hakkında önemli endişeler dile

getirilmiştir.¹⁸ Binlerce işletmenin temelli kapanacağı korkusuyla, hükümetten mali desteğin devamına yönelik çağrılar geldi.¹⁹

Devletler, ön saflarda taşıdıkları ek yükler ve maruz kaldıkları ek riskler göz önüne alındığında, sağlık çalışanlarına karşı dayanışmada özel görevlere sahiptir. Dünya Sağlık Meslekleri Birliği, bu tür çalışanların önemli kişisel koruyucu ekipmanlara erişimlerini sağlamanın acil ihtiyacının yanı sıra vardiyalar sırasında ve arasında yeterli mola vermelerinin ve psikolojik sağlıklarına yönelik yükün tanınmasında destek hizmetlerinin önemini vurgulamıştır.²⁰

Uluslararası dayanışma

Dayanışma uluslararası düzeyde de önemlidir: COVID -19 pandemisi gibi acil durumlar, ulus devletlerin birbirine ne kadar bağlı ve birbirine bağımlı olduğunu göstermektedir. Küresel salgının kontrol altına alınmasını sağlamak için daha az iyi kaynaklara sahip ülkelere finansal ve lojistik destek gerekli olacaktır. Etkili tedaviler ve aşular geliştirmek için gereken araştırma aynı zamanda uluslararası işbirliğine ve hem hükümetlerden hem de hayırsever kuruluşlardan yeterli finansmana bağlıdır.

BİREYLER VE ŞİRKETLER İÇİN ETİK HUSUSLAR

Yukarıda özetlenen etik hususlar, öncelikle kamu sağlığına yönelik büyük tehditlere yanıt olarak devletler tarafından verilen kararlar için geçerli olsa da, bu tür durumların bireysel vatandaşlar ve ticari sektörün bölümleri için de etik etkileri vardır. Özellikle, halk sağlığı acil durumları, dayanışmaya uygun davranma ihtiyacını göstermektedir – **eşit insanlar olarak birbirimize borçlu olduğumuzu kabul etmek gibi**. COVID -19'a yakalanan birçok kişi için muhtemelen sadece hafif bir hastalık içerecek olsa da, nüfusun önemli bir azınlığı ciddi bir hastalık yaşayabilir ve bunun sonucunda bazıları ölebilir. Bu, iyi el hijyeni gibi önlemleri ciddiye almak ve oldukça küçük belirtiler için bile - kişisel fayda için olmasa da, ciddi hastalıklara karşı en savunmasız olanların enfeksiyondan mümkün olduğunca korunmasını sağlamak için - kendini izole etme politikasına uymak için herkese etik bir sorumluluk yükler.

Dayanışmayı destekleyen başkalarının ihtiyaçlarının tanınması, diğerlerini temel öğelere erişimden mahrum bırakacak şekilde panik yaşamadan acil durum malzemelerinin

stoklanmasına (örneğin bir hafta veya daha fazla süre ile kendini izole etmesinin beklendiği düşünüldüğünde) dengeli bir yaklaşım benimsemek de dahil olmak üzere, diğer günlük davranışlarda da önemlidir. Dayanışmanın diğer günlük yönleri arasında, ihtiyaç sahiplerine gayri resmi destek sağlayan komşuların, ailelerin ve arkadaşların - özellikle de temel ihtiyaçları elde etmek için evlerini terk edemeyen veya bakım personeli eksikliği veya sosyal mesafe politikalarının bir sonucu olarak izole edilmiş ve yalnız bırakılan kişilerin - önemi yer almaktadır. Alışveriş ve ilaç alımından çevrimiçi müzik öğretmeye kadar savunmasız komşuları desteklemek için binlerce kişinin yerel topluluk gruplarına katıldığı bildirilmiştir.²¹ Yukarıda belirtildiği gibi, genel halk adına dayanışma davranışını desteklemek için **güven** esastır: Hükümete ve acil duruma yaklaşımına güven ve ayrıca başkalarının dayanışmayı gösterecek ve baltalamayacak şekilde davranacağına güven.

Şirketlerin ayrıca acil durumlarda kamu yararına hareket etme ve kendi etki alanlarında **kurumsal sosyal sorumluluk** gösterme görevi vardır. Mevcut salgındaki bu tür eylemlerin örnekleri arasında sosyal medya şirketleri, internet arama motorları ve hükümetler arasında sahte haberlerle mücadele etmek ve doğru bilgilerin (örneğin DSÖ, İngiltere Halk Sağlığı ve Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sistemi) insanların çevrimiçi olarak bulmasının kolay olmasını sağlamak için ortaklıklar bulunmaktadır.²² Büyük perakendeciler, hem tedarik hatlarının açık olduğundan emin olmak için müşterileriyle açıkça iletişim kurarak hem de gerektiğinde her müşterinin bir işlemde satın alabileceği ürün sayısını sınırlayarak, kilit ürünlerin toplu satın alınmasına karşı eylemi desteklemek için iyi bir konumdadır. Amazon ve eBay gibi çevrimiçi perakende platformların da, el dezenfektanları ve maske gibi koruyucu ekipmanlar gibi temel ürünlerin eksikliklere yanıt olarak yüksek şişirilmiş oranlarda satıldığı vurgunculuğa karşı harekete geçme sorumluluğu bulunmaktadır.²³

Ek

Yukarıdaki açıklama, COVID-19 salgınında halk sağlığı müdahalelerinin etiği hakkında genel bir yorum sağlarken, bu Ekteki bilgiler 17 Mart itibariyle mevcut verileri temsil etmektedir. Güncellenmiş veriler ve bilgiler Dünya Sağlık Örgütü,²⁴ İngiltere Halk Sağlığı,²⁵ Sağlık ve

Sosyal Bakım Dairesi,²⁶ Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sistemi,²⁷ Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sistemi 111 koronavirüs servisi²⁸ ve GOV.UK²⁹ web sitelerinde bulunabilir.

Genel Bilgiler

- COVID-19, en son keşfedilen koronavirüs SARS - CoV-2 'nin neden olduğu bulaşıcı bir solunum hastalığıdır. Bu yeni virüs ve hastalık Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde salgın başlamadan önce bilinmiyordu.³⁰
- Virüs şu anda 100'den fazla ülkeye yayılmıştır ve 180.000'den fazla kişiye bulaştığı bilinmektedir.³¹
- Hastalığın öncelikle COVID-19'lu bir kişi öksürdüğünde, hapşırduğunda veya nefes verdiğinde yayılan küçük damlacıklar yoluyla insandan insana yayıldığı düşünülmektedir.
- Son zamanlarda yapılan bir araştırma COVID-19 ile enfekte kişilerin belirti göstermeye başlamasının ortalama beş gün sürdüğünü bulmuştur.³² Hiçbir belirtisi olmayan birinden COVID-19 kapma riski çok düşüktür.³³ İnsanların en çok öksürük ve ateş gibi belirgin belirtileri olduğunda bulaşıcı oldukları düşünülmektedir.
- COVID-19 enfeksiyonuna bağlı hastalıklar, özellikle çocuklar ve genç yetişkinler için genellikle hafiftir. Bununla birlikte, ciddi hastalıklara neden olabilir: Bulaşan her beş kişiden yaklaşık birinin hastane bakımına ihtiyacı olabilir. Yaşlı insanlar ve yüksek tansiyon, kalp veya akciğer problemleri, kanser veya diyabet gibi altta yatan tıbbi sorunları olanlar, ciddi hastalık geliştirme olasılığı daha yüksektir.³⁴

Birleşik Krallık Hükümetinin Yanıtı

Birleşik Krallık Hükümeti koronavirüs eylem planını 3 Mart'ta yayınladı ve dört aşama belirledi: Kontrol Altına Alma, Geciktirme, Araştırma ve Azaltma.³⁵ Yayımlandığı tarihte, Geciktirme ve Azaltma için planlama yapılarak, Kontrol Altına Alma ve Araştırma aşamaları üzerinde durulmuştur. 12 Mart'ta Başbakan, Birleşik Krallık'ın Kontrol Altına Alma Aşamasından Geciktirme aşamasına geçeceğini duyurdu.³⁶

- **Kontrol Altına Alma:** erken vakaları tespit edin, yakın temasları takip edin ve hastalığın İngiltere'de mümkün olduğunca uzun süre kalmasını önleyin.
- **Geciktirme:** Birleşik Krallık'taki yayılmayı yavaşlatın. Virüs yerleşirse, tepe noktayı azaltmaya çalışın ve kış mevsimine geçmemesini sağlayın.
- **Araştırma:** Virüsü ve Birleşik Krallık nüfusu üzerindeki etkisini azaltacak eylemleri daha iyi anlamak; teşhis, ilaçlar ve aşılarda dahil olmak üzere müdahaleleri geliştirmek; kanıtları etkili bakım modellerinin geliştirilmesini bilgilendirmek için kullanmak.
- **Azaltma:** Hastalanan insanlar için mümkün olan en iyi bakımı sağlamak, hastaneleri temel hizmetleri sürdürmeleri için desteklemek ve hastalığın toplum, kamu hizmetleri ve ekonomi üzerindeki genel etkisini en aza indirmek için toplumdaki hasta insanlara sürekli destek sağlamak.

KONTROL ALTINA ALMA AŞAMASI

Kontrol Altına Alma aşaması, virüse yakalanmış veya halk sağlığı uzmanları bir bireyin enfekte olmuş olabileceğine dair makul bir risk olduğuna inanıyorsa, bireyleri izole ederek daha fazla insandan insana bulaşmayı azaltmayı amaçlamaktadır.

- "İzolasyon", enfekte olduğu bilinen bir kişinin faaliyetleri üzerindeki kısıtlamaları ifade eder. Başlangıçta COVID-19 'lu kişiler uzman izolasyon birimlerinde tedavi ediliyordu, ancak vaka sayısı arttıkça, insanlara evde kendilerini izole etmeleri tavsiye edildi ve sadece ciddi vakalar tedavi ve izleme için hastaneye götürülüyordu.
- "Karantina", COVID -19'a maruz kaldığından şüphelenilen ve bu nedenle gelişmeye devam edebilecek sağlıklı bir kişi veya grubun faaliyetlerine getirilen kısıtlamaları ifade eder. Hem

Çin³⁷ hem de vaka sayısının en yüksek olduğu ülkeler olan İtalya,³⁸ COVID-19' un yayılmasını azaltmak için sıkı karantina önlemleri aldı.

Şimdiye kadar ne yapıldı?

Birleşik Krallık'ta, yetkililerin COVID-19 ile enfekte olmuş birini halk sağlığına yönelik bir tehdit oluşturmaları durumunda zorla karantinaya almalarına veya izole etmelerine izin vermek için 2020 Sağlık Koruma (Koronavirüs) Yönetmelikleri³⁹ getirilmiştir. Bu Yönetmelikler gerektiğinde rızasız eyleme izin verirken, Birleşik Krallık'ta bugüne kadar ana odak noktası, potansiyel olarak etkilenenleri belirlemek için açık kamu bilgileri ve halk sağlığı önlemleri ile desteklenen gönüllü eylemler olmuştur.

Yürürlüğe giren sınırlama prosedürlerinin örnekleri şunlardır:

- COVID -19'un bilinen her vakası için kendini izole etmesi istenen kişilerle temas takibi;⁴⁰
- Wuhan'dan tahliye edilen⁴¹ ve etkilenen yolcu gemilerinden⁴² tahliye edilen İngiltere vatandaşlarının zorunlu karantinası;
- belirli ülkelere / bölgelere geri dönen yolculardan kendini izole etmeleri istenmesi;⁴³ ve
- kişiden kişiye bulaşmayı en aza indirmek için düzenli ve etkili el hijyeni için teşvik de dahil olmak üzere yaygın olarak duyurulan ve düzenli olarak güncellenen halk sağlığı bilgileri.⁴⁴

GECİKTİRME AŞAMASI

Geciktirme aşaması, seyahat, sosyal toplantılar ve okullar ve işyerleri ("sosyal mesafe") gibi birçok insanı bir araya getiren etkinlikler gibi alanlarda kısıtlamaların uygulanmasını içerir. Sosyal teması bu şekilde sınırlamanın amacı sadece mümkünse toplam vaka sayısını azaltmak değil, aynı zamanda aşağıdaki grafikte gösterildiği gibi vakaların daha fazla yayılmasını sağlamaktır.⁴⁵ Bu, hastane hizmetlerinin daha iyi başa çıkmasını sağlayacak ve sağlık çalışanlarının kaynakları nasıl önceliklendirecekleri ve hangi hastaları tedavi edecekleri

konusunda zor kararlar vermeleri azaltılmasına yardımcı olacaktır.⁴⁶ Salgının zirvesini geciktirmek, bir aşının bir yıldan kısa bir süre içinde yaygın olarak erişilebilir olması muhtemel olmasa da, potansiyel olarak değerli müdahalelere yönelik araştırmalar için daha fazla zaman sağlar.

Şu anki durum nedir?

• **Artan kendini izole etme:** 12 Mart itibarıyla, Hükümet, yüksek ateş veya yeni, devam eden öksürüğü olan herkesin yedi gün boyunca evde kendini izole etmesini talep etti.⁴⁷ 16 Mart'ta, bu tavsiye, belirtileri olan bir kişinin aynı evde yaşayan herkesi içerecek şekilde genişletildi ve yedi günlük süre 14 güne uzatıldı. Mümkün olduğunda, kendini izole eden haneler malzeme elde etmek için başkalarından yardım istemelidir; bunun mümkün olmadığı durumlarda, alışverişe çıkmadaki herhangi bir temas en aza indirilmelidir.⁴⁸

• **Sosyal temas ve seyahat:** 16 Mart itibarıyla herkesten başkalarıyla zorunlu olmayan teması kesmesi ve gereksiz tüm seyahatleri durdurması istenir. Evden çalışabilen herkesten bunu yapması istenir ve barlar, kulüpler, tiyatrolar ve restoranlar gibi mekanlardan kaçınılmalıdır.

• **Kolay incinebilir gruplara özel rehberlik:** 70 yaş ve üstü kişiler, altta yatan sağlık sorunları olanlar (örneğin, rutin olarak yıllık grip aşısı yaptıranlar) ve hamile kadınlardan sosyal temas konusundaki tavsiyelere özellikle dikkat etmeleri istenir. Bu gruplardaki kişileri enfeksiyondan korumak için hafta sonuna (21 -22 Mart) kadar 12 haftalık bir süre boyunca tüm sosyal temaslardan kaçınmaları isteneceği öngörülmektedir. Bunun zor ve yıkıcı bir önlem olduğu göz önüne alındığında, hastalığın zirvesinde olması beklenen maksimum etki için zamanlanacaktır: hastalığın yayılmasını yavaşlatmak, etkilenen toplam sayıyı azaltmak ve ölümleri azaltmak için en büyük farkı yaratacağı düşünüldüğünde.

• **Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sistemi kullanımı:** Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sistemi hizmetleri sadece gerçekten gerekli olduğunda kullanılmalıdır, bu ve diğer Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sistemi hizmetlerini daha ağır hastalığı olanlara ücretsiz hale getirmek için Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sistemi 111'i aramak yerine çevrimiçi olmaları istenmektedir.⁴⁹

• **Okullar:** İngiltere Eğitim ve Halk Sağlığı Bölümü okulların açık kalması gerektiğini tavsiye etti, ancak bazıları personel veya öğrenci COVID -19 enfeksiyonu nedeniyle kısa süreliğine

kapatmayı seçti.⁵⁰ Başbakan, Geciktirme aşamasına geçişi duyurduğu açıklamasında şunları vurguladı: “Okulları şimdi kapatmıyoruz - tekrar ediyorum kapatmıyoruz. Bilimsel tavsiye bunun şu anda yarardan çok zarar getirebileceğidir. Ama elbette bunu gözden geçiriyoruz.”⁵¹ Bu tutum 16 Mart'ta yinelendi.⁵²

• **Toplu toplantılar:** Spor etkinlikleri gibi toplu toplantılarda bulaşma risklerinin nispeten düşük olduğu düşünülürken, sosyal temastan mümkün olduğunca kaçınma tavsiyesi ışığında, bu tavsiyenin toplu toplantılara da genişletileceği 16 Mart'ta duyuruldu. Acil durum çalışanlarının daha yüksek öncelikli işlerden uzaklaştırılmasını önlemek için, 17 Mart itibarıyla bu tür işçiler bu tür olayları desteklemek için kullanılmayacaktır.

• Salgın eğrisi açısından **Londra** ülkenin geri kalanından birkaç hafta ileridedir ve bu nedenle Londra'da yaşayanların bu tavsiyeyi özellikle ciddiye almaları istenmektedir.

12 Mart duyurusu (yedi günlük kendini izole etme) ile 16 Mart duyurusu (14 günlük ev izolasyonu, tüm gereksiz sosyal temas ve seyahatlerden kaçınma ve kolay incinebilir gruplar için 12 haftalık kendini izole etme) arasındaki dönemde, Birleşik Krallık'ın diğer birçok ülkeden daha az sert bir yaklaşım sergilediğine dair bazı kamuoyu endişeleri vardı.⁵³ Hükümetin bir grup bilim insanı adına, özellikle çeşitli potansiyel zararlar arasındaki ödünleşmelerin ince bir şekilde dengelendiği veya kullanılan modelleme varsayımlarının kaçınılmaz olarak belirsiz olduğu konularda, ‘bilimin’ nasıl tek bir olgusal cevap sağlamadığını gösteren ilk yaklaşımına yönelik eleştiriler de vardı.⁵⁴ Kamu iletişimde hem düzenlilik açısından (örneğin günlük basın toplantıları yoluyla) hem de Hükümetin salgına müdahale etmedeki özel amaçları açısından daha fazla netlik kazanması yönünde çağrılar da yapılmıştır.⁵⁵

İngiltere Kamu Sağlığı İdaresi Başkanı ve Hükümetin Baş Bilimsel Danışmanı, mevcut politikanın temelini oluşturan modelleme çalışmalarına katılan önde gelen bilim insanlarının yanı sıra,⁵⁶ bugüne kadar seçilen önlemler için kanıt tabanını savunmada güçlü olmuştur.⁵⁷ 16

Mart'taki basın toplantısında (her gün tekrarlanacak olan) Başbakan, Kamu Sağlığı İdaresi Başkanı ve Hükümetin Baş Bilimsel Danışmanı, en önemli amacın enfeksiyon eğrisini Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sistemi kapasitesi dahilinde tutmak (Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sisteminin bakım talebiyle başa çıkmasını sağlamak amacıyla) ve şiddetli hastalıklara karşı en savunmasız olanları koruyarak acıyı en aza indirmek olduğunu vurguladı.

ARAŞTIRMA AŞAMASI

Bugüne kadarki eylemler

Eylem planı, Birleşik Krallık Hükümetinin Ulusal Sağlık Araştırmaları Enstitüsü, Birleşik Krallık Araştırma ve İnovasyon Kurumu ile Tıbbi Araştırma Konseyi ve COVID-19 salgını sırasında araştırmayı desteklemeye ve koordine etmeye hoş geldiniz gibi diğer fon sağlayıcılarla nasıl işbirliği yaptığını ortaya koymaktadır. Birleşik Krallık ayrıca, hem fon sağlayarak hem de işbirlikçi yaklaşımlarla uluslararası araştırma çabalarını desteklemede önemli bir rol oynuyor. Örnekler şunlardır:

- **Test Süreci:** COVID-19 testleri, pozitif tanıların daha hızlı doğrulanmasını sağlamak için DSÖ ve küresel bir laboratuvar ağı ile birlikte İngiltere'de geliştirilmektedir.
- **Aşı geliştirme:** İngiltere Hükümeti başlangıçta COVID -19 için en kısa sürede yeni aşılar geliştirmek üzere Salgın Hazırlık İnovasyonları Koalisyonuna 20 milyon £ taahhüt etti.⁵⁸ 6 Mart'ta, İngiltere'nin uluslararası kalkınma bütçesi tarafından finanse edilen, hem aşı geliştirmeyi hem de daha hızlı teşhis testlerini desteklemek için 46 milyon sterlin daha açıklandı.⁵⁹

Daha sonra ne olacak?

Eylem planı, Hükümetin ortaya çıkan araştırma ihtiyaçlarını yakından inceleyeceğini ve gelecekteki karar alma süreçlerini bilgilendirmek için etkili müdahaleler hakkında kanıt toplamak için araştırmaları destekleyeceğini belirtmektedir.

AZALTMA AŞAMASI

Müdahale azaltma aşamasına ulaşırsa, odak, temas izleme ve sınırlama önlemlerinden, en fazla risk altında olanların tedaviye erişmesine yardımcı olmak için gerekli hizmetleri sağlamaya doğru kayacaktır. Eylem planında belirtilen olası sonuçlar şunlardır:

- Hastanelerden acil olmayan randevu ve işlemleri ertelemeleri istenebilir.
- Emekli Birleşik Krallık Ulusal Sağlık Sistemi çalışanlarından işe geri dönmeleri istenebilir.
- Polis ciddi suçlara müdahale etmeye ve kamu düzenini korumaya odaklanacaktır.
- İngiltere'nin önemli ilaç ve ekipman stokları için bir dağıtım stratejisi uygulanabilir (örneğin, koruyucu giysiler).
- Hükümet, gerektiğinde, sistem ve hizmetlerin salgınla mücadelede daha etkili çalışmasına yardımcı olmak için yasal seçenekleri değerlendirecektir.

Koronavirüs Acil Durum Önlemleri Tasarısının 19 Mart'ta Avam Kamarasına sunulacağı 16 Mart'ta duyuruldu.⁶⁰

Kaynaklar

1 Nuffield Council on Bioethics (2007) Public health: ethical issues.

2 Nuffield Council on Bioethics (2011) Solidarity: reflections on an emerging concept in bioethics.

3 Nuffield Council on Bioethics (2020) Research in global health emergencies: ethical issues.

4 Nuffield Council on Bioethics blog (2020) COVID-19 and the ethical imperative of preparedness.

5 WHO (February 2020) Considerations for quarantine of individuals in the context of containment for coronavirus disease (COVID-19): interim guidance.

6 Reuters (23 January 2020) Wuhan lockdown 'unprecedented', shows commitment to contain virus: WHO representative in China.

7 Farklı ülkelerin COVID- 19'a nasıl tepki verdiğini öğrenmenin önemi hakkında bir yorum için bkz: Wired (14 March 2020) What the world can learn from China's coronavirus lockdown.

8 Brooks SK, Webster RK, Smith LE, et al. (2020) The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence The Lancet 395(10227): 912-20. Ayrıca bkz: Wang G, Zhang Y, Zhao J, et al. (2020) Mitigate the effects of home confinement on children during the COVID-19 outbreak The Lancet (online), uzun süre için okuldaki çocuklar üzerindeki etkilerle ilgili olarak.

9 Daha fazla yorum için, bkz. the Nuffield Council blog (2020) COVID-19: public health, public trust and public support.

Tercüme: Ayşenur Daldaban

10 Arrowsmith D, Beck C, Benning M, et al. (14 March 2020) Letter: Public request to take stronger measures of social distancing across the UK with immediate effect.

11 Independent (15 March 2020) Coronavirus: hundreds of scientists warn UK government's response to outbreak 'risking lives'.

12 Financial Times (11 March 2020) Coronavirus could force difficult choices on health systems.

13 The Guardian (13 February 2020) 'We're free': Wuhan evacuees celebrate leaving UK quarantine.

14 House of Commons debate (9 March 2020) Coronavirus.

15 House of Commons debate (11 March 2020) Financial statement.

16 Change.org (12 March 2020) Coronavirus: protect renters now!. See also: Labourlist (14 March 2020) Corbyn demands rent deferrals and sick pay increase in coronavirus letter to PM.

17 University of Oxford Faculty of Law (13 March 2020) Statement on healthcare provisions for undocumented migrants and those in immigration detention.

18 BBC (17 March 2020) Coronavirus: West End shuts down as Boris Johnson's advice sparks anger.

19 The Guardian (17 March 2020) Coronavirus poses existential threat, says hospitality industry.

20 World Medical Association press release (4 March 2020) World health professionals calling governments to prioritise support for healthcare workers in the front line against coronavirus.

21 The Guardian (17 March 2020) Community aid groups set up across UK amid coronavirus crisis.

22 NHS England (10 March 2020) NHS takes action against coronavirus fake news online.

23 Wired (28 February 2020) Amazon pulled over 1 million items capitalizing on coronavirus.

24 World Health Organization (2020) Coronavirus disease (COVID-19) outbreak.

25 GOV.UK (2020) Public Health England – Coronavirus (COVID-19): guidance.

26 GOV.UK (2020) Department for Health and Social Care.

27 NHS (2020) Overview: Coronavirus (COVID-19).

28 NHS 111 online (2020) About coronavirus (COVID-19).

29 GOV.UK (2020) Coronavirus (COVID-19): UK Government response.

30 The Guardian (13 March 2020) First COVID-19 cases happened in November, China government records show – report.

31 Yazma sırasındaki düzeltme. Johns Hopkins Coronavirüs Araştırma Merkezi tarafından interaktif güncellenen bir harita tutulmaktadır: Johns Hopkins University and Medicine (2020) Coronavirus resource centre. Ayrıca bkz: Our World in Data (2020) Coronavirus disease (COVID-19) – statistics and research; and Public Health England (2020) Total cases COVID-19 cases update.

32 Lauer SA, Grantz KH, Bi Q, et al. (2020) The incubation period of coronavirus disease 2019 (COVID-19) from publicly reported confirmed cases: estimation and application Annals of Internal Medicine (basılmadan önce çevrimiçi olarak yayınlanmıştır).

Tercüme: Ayşenur Daldaban

- 33 World Health Organization (2020) [Q&A on coronavirus \(COVID-19\).](#)
- 34 Aynı yazıda.
- 35 GOV.UK (2020) [Policy paper: Coronavirus action plan: a guide to what you can expect across the UK.](#)
- 36 GOV.UK (12 March 2020) [PM statement on coronavirus: 12 March 2020.](#)
- 37 Kupferschmidt K and Cohen J (2020) [Can China's COVID-19 strategy work elsewhere? Science 367\(6482\): 1061-2.](#)
- 38 Sky News (11 March 2020) [Coronavirus: how do you lock down an entire country like Italy?](#)
- 39 [The Health Protection \(Coronavirus\) Regulations 2020.](#)
- 40 Public health matters blog (13 February 2020) [Coronavirus \(COVID-19\) expert interview: what is contact tracing?](#)
- 41 BBC (23 February 2020) [Coronavirus: Wuhan Britons end quarantine as cruise passengers isolate.](#)
- 42 BBC (23 February 2020) [Coronavirus: four new UK cases among ship evacuees.](#)
- 43 GOV.UK (2020) [Guidance \[withdrawn 13 March 2020\]: COVID-19: specified countries and areas with implications for returning travellers or visitors arriving in the UK in the last 14 days.](#)
- 44 GOV.UK (2020) [Guidance: number of coronavirus \(COVID-19\) cases and risk in the UK.](#)
- 45 Our world in data (2020) [Coronavirus disease \(COVID-19\) – statistics and research: flattening the curve.](#)
- 46 The Guardian (14 March 2020) [Coronavirus may force UK doctors to decide who they'll save.](#)
- 47 NHS (2020) [Coronavirus.](#)
- 48 UK Prime Minister, press conference (16 March 2020) [Daily press conference on coronavirus.](#)
- 49 NHS 111 online (2020) [About coronavirus \(COVID-19\).](#)
- 50 SurreyLive (13 March 2020) [Wimbledon College closed after staff member contracts coronavirus in Italy.](#)
- 51 GOV.UK (12 March 2020) [PM statement on coronavirus: 12 March 2020.](#)
- 52 UK Prime Minister, press conference (16 March 2020) [Daily press conference on coronavirus.](#)
- 53 Financial Times (11 March 2020) [Coronavirus could force difficult choices on health systems.](#)
- 54 Arrowsmith D, Beck C, Benning M, et al. (14 March 2020) [Letter: Public request to take stronger measures of social distancing across the UK with immediate effect.](#)
- 55 The Guardian (15 March 2020) [Boris Johnson to hold daily coronavirus press briefings.](#)
- 56 The Guardian (12 March 2020) [UK Government's coronavirus advice – and why it gave it.](#)
- 57 Örneğin, Londra Hijyen ve Tropikal Tıp Okulu'ndan Adam Kucharski tarafından tweet atılan, [a summary of a number of relevant papers feeding into the government's advisory system](#) 'e bakınız.
- 58 GOV.UK (2020) [Policy paper: Coronavirus action plan: a guide to what you can expect across the UK.](#)

Tercüme: Ayşenur Daldaban

59 GOV.UK (6 March 2020) PM announces new funding in fight against spread of coronavirus.

60 House of Commons statement by Matt Hancock, 16 March 2020.